

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, ☎ +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

Нарастване случаите на *Salmonella Stanley* на територията на ЕС*

Бойко Ликов; Петя Блажева

На 21 септември 2012 г. ECDC и EFSA изготвят оценка относно завишени случаи на инфекции причинени от *Salmonella Stanley* на територията на ЕС. Тази оценка е актуализирана на 16 април 2014 г. В четири страни – Австрия, Германия, Унгария и Обединеното кралство (Шотландия) са установени случаи на инфекции, причинени от *Salmonella Stanley*. Настоящият доклад е във връзка с извършено проучване, което започва на 8 април 2014 г. относно повишаване случаите на инфекции, причинени от *Salmonella Stanley*.

Хронология на епидемията причинена от *S. Stanley* от декември 2013 г. до май 2014 г.

След епидемията през 2011–2012 г., броят на докладваните случаи остава над средния установен преди епидемията през 2007–2010 г., където се съобщават средно по 108 нови случая всяка година. За периода 2011–2013 г. се съобщават средно по 313 случая всяка година. За 2013 г. средно се съобщават средно 38 случая всеки месец.

През декември 2013 г. е установено малко местно огнище (14 случая) на инфекция, причинена от *S. Stanley*, регистрирана в Хамбург, Германия. Изолатите са установени с *XbaI* – *PFGE* за тях е характерно, че проявяват резистентност спрямо налидиксовата киселина и ципрофлоксацин.

През януари 2014 г. Швеция съобщава осем случая на *S. Stanley* за месеца. За съжаление не е направен *PFGE* анализ за идентифициране на щама.

На 8 април 2014 г. Австрия чрез платформа EPIS-FWD информира, че Националният референтен център за *Salmonella* е регистрирал повишаване случаите на инфекции, причинени от *S. Stanley* от началото на годината. На 9 април 2014 г. са обявени общо 42 случая, (при 12 за първото тримесечие на 2013 г.), девет от тях са хоспитализирани (т. е. 21%). От 42 случая девет са консумирали дюнер кебап от пуешко месо в рамките на 72 часа преди първите симптоми на заболяването. Взети са проби за анализ от използваното в дюнер кебапа месо, които са положителни по отношение на *S. Stanley*. При обратно проследяване по отношение произхода на месото е установено, че е произведено в Унгария от пуйки, отглеждани във ферми в Австрия и Унгария. В тази връзка на 8 април 2014 г. австрийският орган по храните подава нотификация (2014.0480) в системата RASFF. Всички изолати са с профил *XbaI* – *PFGE*, който е идентичен с щама на *S. Stanley* от появилите се огнища на заразяване в няколко европейски държави през 2011–2012 г. Установено е, че сегашният щам проявява резистентност спрямо налидиксова киселина и ципрофлоксацин.

На 9 април 2014 г. Шотландия съобщава за три случая на *S. Stanley* с направен *PFGE* профил при хора, които са идентични с тези от епидемията през 2011–2012. Два от трите изолата са резистентни спрямо налидиксова киселина и ципрофлоксацин.

На 22 април 2014 г. Унгария съобщава 13 случая на *S. Stanley* при хора, двама от които са хоспитализирани. При тестване на общо 29 щама *S. Stanley* е установено, че са проявяват резистентност спрямо налидиксова киселина, но не са резистентни спрямо ципрофлоксацин. При направен *PFGE* анализ се установява, че щамът е идентичен с този от епидемията през 2011–2012 г.

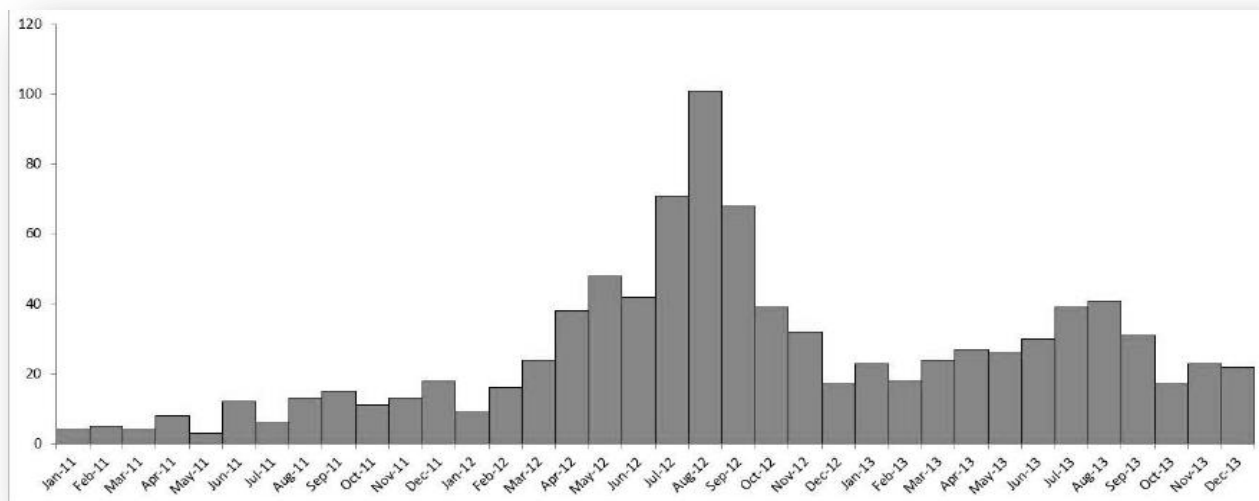
* European Centre for Disease Prevention and Control and the European Food Safety Authority, 2014; *Multi-country outbreak of Salmonella Stanley infections - Third update*. EFSA supporting publication 2014:EN-592. 8 pp. <http://www.efsa.europa.eu/en/supporting/doc/592e.pdf>

Предистория на епидемиите, причинени от *Salmonella Stanley* при хора на територията на ЕС:

За периода 1 август 2011г. – 31 януари 2013г. са регистрирани общо **710 случая на инфекции при хора причинени от *Salmonella Stanley* от общо 10 държави членки на ЕС.** Това са: Унгария (246), Австрия (190), Германия (80), Великобритания (68), Белгия (41), Чехия (40), Швеция (18), Италия (14), Словакия (12) и Гърция (1). След извършване на епидемиологични и микробиологични проучвания е установено, че всички изолати след направен *PFGE* профил се характеризират с резистентност спрямо налидиксова киселина. При направеното проучване е установено, че източник на инфекцията е пуешко месо с произход Турция. В доклада се посочва, че анализираният с *PFGE* е изолиран от месо на бройлери (за разплод и за угояване), телешко и свинско месо. Поради тази причина не се изключват и др. източници на зараза от животински произход. В тази връзка *ECDC* публикува своята оценка за епидемията на 27 юли 2012 г., чиято актуализация е на 29 август 2012 г. На 21 септември 2012 г. е публикувана извършената съвместна оценка на риска между *ECDC/EFSA*: http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/20120921_RRA_Salmonella.pdf

Информация за произхода на заболяванията:

Salmonella enterica серотип *Stanley* (*S. Stanley*) се изолира сравнително рядко на територията на Европа в сравнение с югоизточна Азия, където е един от най-често установяваните серотипове, причиняващи инфекции при хората. Така например за периода 2002–2007 г. *S. Stanley* е вторият най-разпространен серотип в Тайланд от салмонелозите при хората. За периода 2001–2007 г. *S. Stanley* е сред 20-те най-често съобщавани серотипове в Япония, Малайзия, Филипините, Хърватия, Дания, Финландия, Холандия и Канада. Клиничната картина на случаите на инфекция със *S. Stanley* обикновено включват диария (понякога кървава), треска, коремни спазми и повръщане. За периода 2006–2013 г. 24 страни от ЕС/ЕИП са обявили общо 4 300 случая на инфекции причинени от *S. Stanley* в Европейската система за наблюдение (TESSy). Като пика на обявените случаи е през месец август 2012 г. (Фиг. 1).

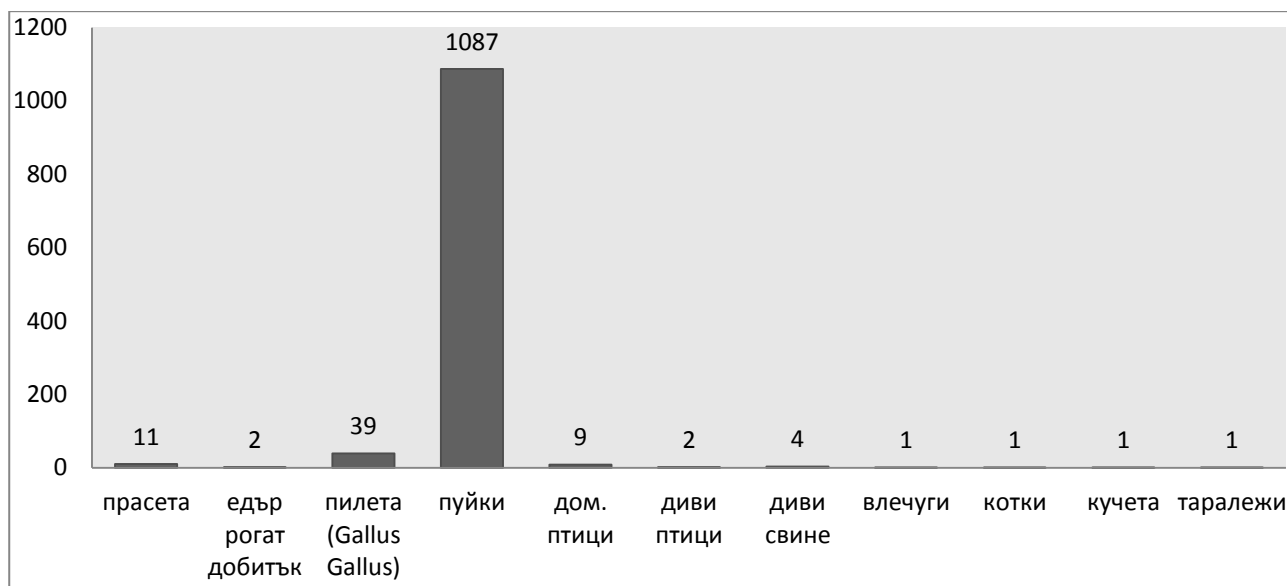
Фиг. 1 Случаи на инфекции причинени от *S. Stanley* (извън случаите, свързани с пътувания на хора) докладвани от държавите членки в система TESSy за периода 01.2011–12.2013 г.

За периода 2001–2006 г. изолатите на *S. Stanley* проявяват резистентност спрямо сулфаметоксазол (92%), тетрациклин (80%) и стрептомицин (77%), но не и в такава степен спрямо налидиксова киселина (5%), и ципрофлоксацина (2%). През 2007–2010г. се наблюдава значително повишаване резистентността на *S. Stanley* по отношение на налидиксовата киселина (с 12%), а за периода 2011–2013 г. резистентността нараства до 70% в регистрираните случаи в

ЕС/ЕИП, обявени в система TESSy. В същото време трябва да се отбележи, че резистентността на щамовете, изолирани извън ЕС/ЕИП остава сравнително стабилна – средно 18%.

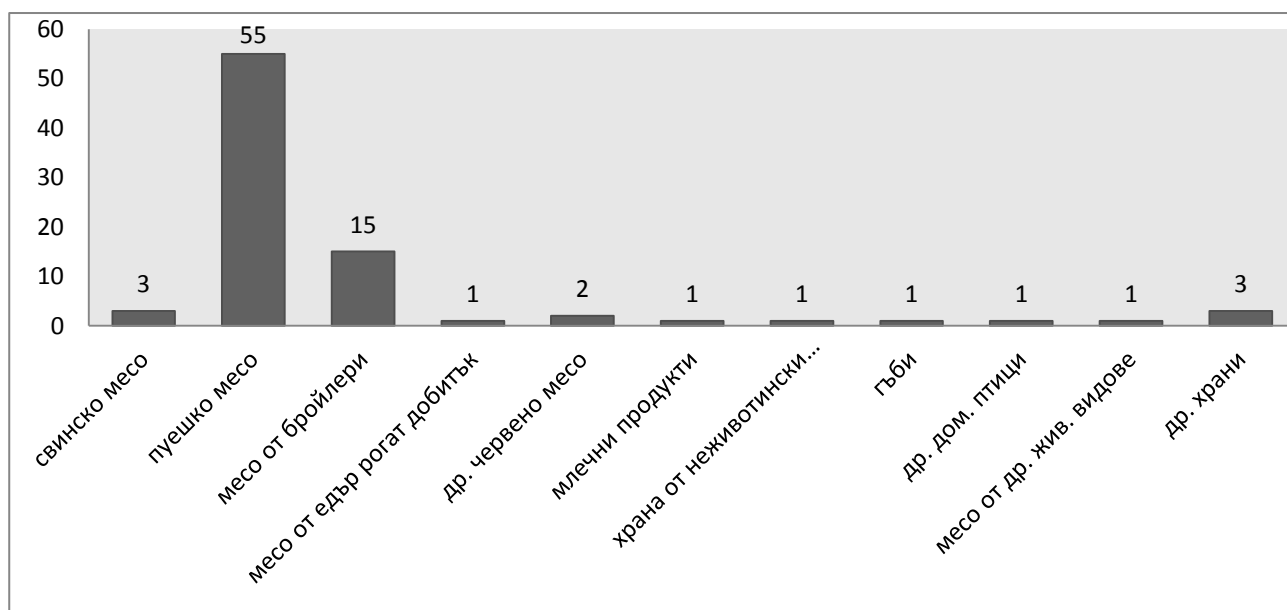
Случаи на изолиране на серотип *S. Stanley* в храни, животни и фуражи.

За периода 2004–2012 г. държавите членки са докладвали общо 1252 случая на *S. Stanley* при животни (фиг.2). Най-висок е техния брой при пуйките (1087).

Фиг. 2 Докладвани случаи на *S. Stanley* за периода 2004–2012 г. при животни

На фиг. 3 са посочени докладваните случаи на *S. Stanley* в храни. От графиката се вижда, че за периода 2004–2010 г. са докладвани общо 55 случая изолирана *S. Stanley* изолирана от пуешко месо. Трябва да се отбележи, че до 2008 г. не е установяван случай на *S. Stanley*. През 2008 г. три държави членки (Унгария – 2; Холандия – 4; Обединеното кралство – 3) докладват общо 9 случая на *S. Stanley* във ферми, отглеждани прасета за разплод. **За 2011 г. докладваните случаи на изолиране на *S. Stanley* се повишават на 311, а за 2012 г. са вече 886.** По-голяма част от обявените случаи през 2012 г. са изолирани от пуйки за угояване, пуйки за разплод и пуешко месо.

Фиг. 3 Докладвани случаи на *S. Stanley* за периода 2004–2010 г. в храни

Случаи на *S. Stanley* докладвани в системата RASFF:

За периода 2005–2014 г. са докладвани общо 21 установени несъответствия по отношение на *S. Stanley*, като трябва да се отбележи, че до 2010 г. несъответствия се отнасят предимно за храни от неживотински произход (подправки) и фуражи с произход Тайланд. През 2011 г. всички установени несъответствия относно *S. Stanley* са с произход страни от ЕС, като 4 от тях за *S. Stanley* в птиче месо (пуешки кебап, пуешки хапки, цели пилета и пилешки бугчета).

21.05.2014 г.